

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
i GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
– PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

AGENCJA
RYNKU ROLNEGO

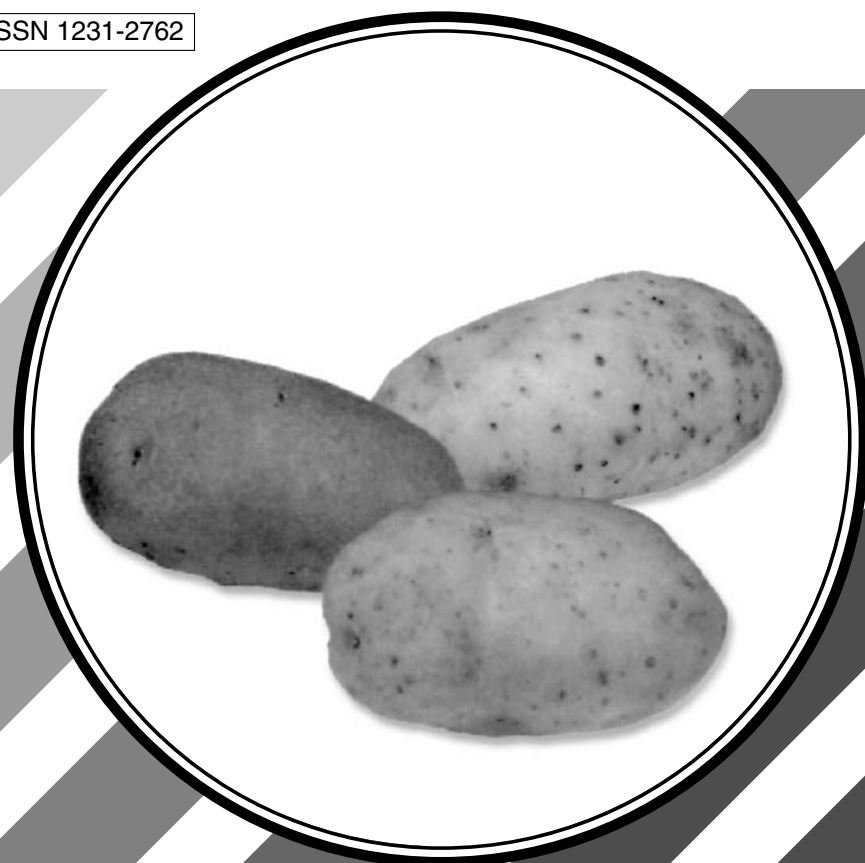
MINISTERSTWO ROLNICTWA i ROZWOJU WSI

NR
28

RYNEK ZIEMNIAKA

stan i perspektywy

ISSN 1231-2762

**ANALIZY
RYNKOWE**

LISTOPAD 2005

Spis treści

REASUMPCJA

- I. Uwarunkowania makroekonomiczne
- II. Rynek ziemniaków w Europie – *J. Rembeza*
- III. Produkcja ziemniaków w Polsce – *W. Dzwonkowski, J. Chotkowski*
- IV. Popyt na ziemniaki – *W. Dzwonkowski, I. Szczepaniak, E. Rosiak, E. Bochińska*
- V. Handel zagraniczny ziemniakami i ich przetworami – *W. Dzwonkowski*
- VI. Ceny ziemniaków i ich przetworów – *W. Dzwonkowski*

**Przy publikowaniu fragmentów analizy oraz informacji i danych liczbowych
prosimy o podanie źródła.**

Analizę przygotowano w Zakładzie Badań Rynkowych IERiGŻ-PIB
Świętokrzyska 20, 00-950 Warszawa
Kierownik Zakładu – prof. dr hab. Jan Małkowski, tel.: (0·prefiks·22) 827-36-64

AUTORZY:

mgr Wiesław Dzwonkowski
• IERiGŻ-PIB • Warszawa
Tel.: (0·prefiks·22) 50-54-616

mgr Iwona Szczepaniak
• IERiGŻ-PIB • Warszawa
Tel.: (0·prefiks·22) 50-54-770

dr Ewa Rosiak
• IERiGŻ-PIB • Warszawa
Tel.: (0·prefiks·22) 50-54-595

dr Jacek Chotkowski
• IHAR • Bonin k. Koszalina
Tel.: (0·prefiks·94) 342-30-31 wew. 233

dr hab. Jerzy Rembeza
• IHAR • Bonin k. Koszalina
Tel.: (0·prefiks·94) 342-30-31 wew. 232

mgr Ewa Bochińska
• ARR • Warszawa
Tel.: (0·prefiks·22) 661-78-74

Analizę zrecenzowała i zatwierdziła w dniu 25.10.2005 r. Rada Rolniczych Analiz Ekonomicznych w składzie:
Zdzisław Adamczyk, Tadeusz Chrościcki, Jan Małkowski, Bożena Nowicka, Roman Urban (wiceprzewodniczący),
Zdzisława Wiśniowska-Antonik, Maria Zwolińska (przewodnicząca).
Kolejna analiza wydana będzie w maju 2006 r.

REASUMPCJA

W całej UE-25 odnotowano znaczący spadek powierzchni uprawy ziemniaków, z 2,2 mln ha w 2004 r do niepełna 2 mln ha w roku bieżącym. Spadek ten z jednej strony jest kontynuacją długookresowych tendencji, z drugiej zaś, przynajmniej w części krajów, reakcją na niskie ceny z roku poprzedniego. Ze względu na letnią suszę, która wystąpiła niemal w całej Europie, obniżyły się plony ziemniaków. Zbiory ziemniaków w krajach UE spadły w stosunku do roku 2004 r. o ok. 10%. W związku z tym ceny ziemniaków jadalnych w pierwszych miesiącach sezonu 2005/06 na głównych rynkach europejskich były znacznie wyższe aniżeli w poprzednim sezonie i na relatywnie wysokim poziomie utrzymują się do końca bieżącego sezonu.

W 2005 r. spadkowa tendencja w uprawie ziemniaków w Polsce nasiliła się. Powierzchnia ich uprawy wyniosła 594 tys. ha, wobec 713 tys. ha w 2004 r. Od początku lat dziewięćdziesiątych obniżyła się ona o ponad 1,1 mln ha. Udział ziemniaków w strukturze zasiewów wyniósł nieco ponad 5 %. Plony ziemniaków wyniosły 185 dt/ha i były o 11 dt/ha niższe od plonów w 2004 r. Zbiory ukształtowały się na poziomie 11,0 mln ton

i były o 3 mln ton mniejsze aniżeli w roku poprzednim.

Po tegorocznych zbiorach ceny ziemniaków kształtują się na wysokim poziomie. Przewiduje się, że średnioroczne ceny ziemniaków na targowiskach w skali całego sezonu wyniosą około 620 zł/t, wobec 442 zł/t w sezonie poprzednim. Na wyższym poziomie ukształtują się również ceny skupu i wyniosą ok. 255 zł/t, wobec 225 zł/t w sezonie 2004/05

W sezonie 2005/06 obroty rynkowe ziemniakami wyniosą ok. 3,52 mln ton i będą nieznacznie niższe niż w sezonie 2004/05. Obniży się przerób ziemniaków na skrobię i spirytus. Zostanie on jednak zrekompensowany większym wykorzystaniem ziemniaków w produkcji frytek i chipsów. Ponownie obniży się sprzedaż ziemniaków do bezpośredniej konsumpcji.

Mimo spadku plonów, krochmalnie nie mają problemów z pozyskaniem wystarczającej ilości ziemniaków do przerobu. W bieżącym sezonie wykorzystany zostanie kontyngent produkcji skrobi ziemniaczanej, a produkcja skrobi w sezonie 2005/06 powinna wynieść ok. 145 tys. ton.

W sezonie 2004/05 poprawiła się sytuacja finansowa przemysłu ziemniaczanego. Na skutek obniżenia kosztów finansowych i wzrostu cen przetworów skrobiowych zwiększyła się opłacalność produkcji. Zmniejszyły się trudności z jej zbytem. Zdecydowana większość zakładów spełnia wymagane standardy. Unijny system regulacji tego rynku oraz wsparcie sektora pozwolą utrzymać w następnych latach dobrą kondycję zakładów produkujących skrobię.

Mimo wieloletniego trendu spadkowego, konsumpcja ziemniaków w Polsce nadal jest wysoka. W poszerzonej Wspólnocie spożycie ziemniaków w Polsce, za wyjątkiem Łotwy, jest najwyższe. Przewiduje się, iż w sezonie 2005/06, z uwagi na wysokie ceny, spożycie ziemniaków wyniesie 126 kg/osobę i będzie o 3 kg niższe niż w sezonie poprzednim.

W sezonie 2004/05 nastąpiło pogorszenie bilansu handlu zagranicznego ziemniakami i ich przetworami. Na skutek zniesienia obciążeń celnych w obrotach między Polską a krajami członkowskimi, w pierwszych miesiącach naszego członkostwa w UE zwiększył się istotnie import przetworów ziemniaczanych,

Tabela 1

Bilans ziemniaków (tys. ton)

Wyszczególnienie	1999/00	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06 prognoza
Zbiory	19927	24232	19379	15524	13731	13999	11009
Import	131	40	71	30	36	89	75
Razem do dyspozycji	20058	24232	19379	15554	13767	14088	11084
Zużycie w gospodarstwach	14609	17103	13118	9974	8437	9001	6464
- sadzenie	2800	2795	2050	1915	1775	1480	1480
- spasanie	9179	11638	8415	5459	4082	4971	2494
- samozaopatrzenie	2630	2670	2653	2600	2580	2550	2490
Sprzedaż razem	2969	3739	3331	3763	3740	3537	3520
- na konsumpcję	2000	2000	1907	1928	1890	1870	1820
- na zaopatrzenie przemysłu*	908	1655	1405	1695	1741	1637	1650
- na eksport	61	84	19	140	109	30	50
Ubytki i straty	2480	3390	2930	1817	1590	1550	1100

*ziemniaki zużyte przez przemysł, bez względu na przeznaczenie

Źródło: Dane GUS

w tym szczególnie produktów skrobiowych. Zwiększył się również eksport przetworów ziemniaczanych, ale skala wzrostu była dużo niższa niż importu. Obniżył się natomiast wywóz ziemniaków nieprzetworzonych. Wzrosły dwukrotnie wydatki na import do 117,5 mln euro, natomiast wpływy z eksportu zwiększyły się o ok. 9 mln euro, do 117,2 mln euro. W porównaniu z sezonem poprzednim stanowiło to pogorszenie bilansu handlowego o 51 mln euro.

W sezonie 2005/06 nastąpi dalszy wzrost obrotów handlowych zarówno po stronie eksportu, jak i importu.

W 2006 r. powierzchnia uprawy ziemniaków prawdopodobnie nie zostanie zmniejszona. Wysokie ceny będą stanowić wystarczającą zachętę przynajmniej do utrzymania powierzchni ich uprawy na poziomie 2005 r. W dalszej perspektywie powierzchnia uprawianych ziemniaków

w Polsce może się jeszcze obniżyć, ale to zjawisko będzie mieć charakter gasnący.

W 2006 r., jeżeli warunki dla wegetacji ziemniaków nie będą odbiegały od przeciętnych, wówczas plony ukształtują się na poziomie ok. 200 dt/ha. Przy przewidywanym areale uprawy ziemniaków na poziomie 2005 r., ich zbiory mogą wynieść ok. 12 mln ton i będą o 9% większe niż w bieżącym roku.

SUMMARY

In 2005 potato area in the EU-25 totalled 2,0 million ha versus 2,2 million in 2004. The decline is a continuation of a long term downward tendency and on the other hand at least in some countries reflects low prices reported last year. A draught striking in the summer all over Europe resulted in a decline in potato yields. Therefore potato crop in the EU was 10% down on 2004. Taking this into account the prices of table potatoes on the main European markets in the first months of the 2005/06 season were higher than a year ago and will remain fairly strong by the end of the season.

In 2005 downward trend in potato production in Poland strengthened. Since the beginning of the 90's potato area has contracted by 1,1 million ha and in 2005 totalled 594 thousand ha versus 713 thousand ha in 2004. Presently the share of potatoes in crop rotation declined to 5%. Potato yields were 11 dt/ha down on last year and totalled 185 dt/ha. The crops amounted to 11,0 million tons, which was 3 million tons down on 2004.

After the crop this year potato prices are exceptionally high. Average prices of potatoes traded on open-air markets in the current season are expected at about 620 PLN/t versus 442 PLN/t in the previous season. Procurement prices of potatoes are also expected higher than in the previous season (255 PLN/t versus 225 PLN/t).

The market supplies in the 2005/06 season are forecast slightly below the last season figure at 3,52 million tons. The processing for starch and ethanol is expected to decline. The decline here would be offset with growing use of the production of chips, crisps and potato snacks. The sales of ware potatoes for direct consumption would keep declining.

Despite lower yields, starch manufacturers are not having any problems with raw material. In the current season the whole quota for potato starch production will be utilised and starch production would amount to 145 thousand tons.

There was certain improvement in the financial standing of potato industry in 2004/05 season, which reflected the decline of financial costs and the increase of producer prices and so, a rise in profitability. Problems with sales were much smaller than before. Great majority of the companies operating within the sector matches required standards. The EU starch market regime and the level of support will allow starch manufacturers to remain in reasonable situation also in the next years.

Despite a long term downward trend, potato consumption in Poland still remains at a high level. With exception of Latvia potato consumption in Poland is the highest in the EU-25. Per capita potato consumption in the 2005/06 season is forecast 3 kg down from 2004/05 at 129 kg.

In the 2004/05 the balance of foreign trade in potatoes and potato products deteriorated. Reflecting abolishment of border barriers within the EU-25, during the first months of the

Table 1

Potato balance sheet ('000 tons)

Item	1999/00	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06 forecast
Crops	19927	24232	19379	15524	13731	13999	11009
Imports	131	40	71	30	36	89	40
Total supplies	20058	24232	19379	15554	13767	14088	11084
On-farm use	14609	17103	13118	9974	8437	9001	6464
- seeds	2800	2795	2050	1915	1775	1480	1480
- feed	9179	11638	8415	5459	4082	4971	2494
- self-provision	2630	2670	2653	2600	2580	2550	2490
Market sales	2969	3739	3331	3763	3740	3537	3520
- ware potatoes	2000	2000	1907	1928	1890	1870	1820
- processing potatoes*	908	1655	1405	1695	1741	1637	1650
- exports	61	84	19	140	109	30	50
Wastes and losses	2480	3390	2930	1817	1590	1550	1100

* potatoes processed in the industry irrespectively of the purpose

Source: CSO (up to 2003/04) and IAFE (Institute of Agricultural and Food Economy, Warsaw, Poland) estimates and forecast (2004/05 and 2005/06)

membership imports of potato products (particularly starch products) rapidly increased. Exports of potato products also increased but at a lower rate, while ware potato export declined. The expenditure on imports doubled (117,5 million EUR) while the revenue on exports increased by about 9 million EUR to 117,2 million EUR. Comparing to the previous season

the positive balance of trade declined by 51 million EUR. The turnover in both exports and imports of potatoes and potato products in the 2005/06 season is expected to increase.

No major changes in potato area are expected in 2006. High prices would be fair enough to keep the plantings close to the level observed

in 2005. In the medium run potato area in Poland is forecast to decline further but at a diminishing rate.

Assuming average weather conditions, potato yields in 2006 are forecast at 200 dt/ha. Having no major changes in potato area production would total about 12 million tons, i.e. 9% up from 2005.

W serii Analizy Rynkowe w najbliższym czasie ukazać się:

1. Rynek rzepaku (28) • listopad 2005,
2. Rynek owoców i warzyw (27) • listopad 2005,
3. Handel zagraniczny produktami rolno-spożywczymi (22) • grudzień 2005,
4. Popyt na żywność (6) • grudzień 2005,
5. Rynek cukru (28) • grudzień 2005,
6. Rynek ryb (4) • grudzień 2005,
7. Rynek środków produkcji i usług dla rolnictwa (29) • marzec 2006,
8. Rynek pasz (19) • marzec 2006,
9. Rynek mleka (30) • kwiecień 2006,
10. Rynek drobiu i jaj (29) • maj 2006,
11. Rynek ziemniaka (29) • maj 2006,
12. Rynek mięsa (30) • maj 2006,
13. Rynek zbóż (30) • czerwiec 2006,
14. Rynek ziemi rolniczej (9) • wrzesień 2006.

Prenumerata Analizy (2 zeszyty) w 2005 roku wynosi 40 zł.
Zamówienia z podaniem tytułu i ilości egzemplarzy prosimy kierować do Działu Wydawnictw
Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego,
ul. Świętokrzyska 20, skr. poczt. 984, 00-950 Warszawa. Tel.: (0-prefiks-22) 50-54-685, faks: 827-19-60
e-mail: dw@ierigz.waw.pl <http://www.ierigz.waw.pl>
